

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 33, 2017

Nummer 33, 2017

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:2799](#) 31-10-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:2800](#) 31-10-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:2794](#) 31-10-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:2796](#) 31-10-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:2795](#) 31-10-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:2801](#) 31-10-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:2805](#) 31-10-2017

RECHTSPRAAK

Is het versturen van een afbeelding via WhatsApp te kwalificeren als ‘vertonen’ als bedoeld in artikel 240a Sr?

Het middel klaagt onder meer dat het hof het bewezenverklarde onder 3 ten onrechte heeft gekwalificeerd als – kort gezegd – het ‘vertonen’ van een afbeelding als bedoeld in artikel 240a Sr. Het voert daartoe aan dat een virtueel chatcontact niet onder het bereik van artikel 240a Sr valt.

Het oordeel van het hof dat ‘gelet op het daadwerkelijke contact tussen de verzender en ontvanger op programma’s zoals Whatsapp’ sprake is van ‘vertonen’ in de zin van artikel 240a Sr, is derhalve juist.

De klacht faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-10-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:2805

Zaaknummer: 16/04590

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: M. Wezepoel

Wetsartikelen: 240a Sr

RECHTSPRAAK

Is het hof in zijn eindarrest gebonden aan een eerder oordeel van het hof in een tussenarrest met betrekking tot de ontvankelijkheid van het OM?

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het Openbaar Ministerie ontvankelijk is in de vervolging.

Uit het ingevolge artikel 415 Sv toepasselijke artikel 348 Sv en artikel 358 lid 3 Sv in verbinding met artikel 422 lid 1 Sv vloeit voort dat het hof de ontvankelijkheid van de officier van justitie in zijn vervolging dient te onderzoeken naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting dat tot het bestreden eindarrest heeft geleid, en dat het, indien aldaar namens de verdachte uitdrukkelijk een verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van de officier van justitie is voorgedragen, daaromtrent bepaaldelijk een beslissing dient te geven in een en dezelfde uitspraak – het eindarrest – waarin over de punten vermeld bij artikel 350 Sv wordt beslist (vgl. HR 16 september 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZD0220, NJ 1997/121).

Door het ter terechtzitting in hoger beroep van 30 maart 2016 gevoerde verweer met betrekking tot de ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie in de vervolging te verwerpen op de grond dat ‘het arrest van dit hof van 19 december 2013, bij welk arrest het Openbaar Ministerie ontvankelijk is verklaard in de vervolging van de verdachte ten aanzien van het onder 1 ten laste gelegde feit, onherroepelijk [is] geworden’ heeft het hof het vorenoverwogene miskend.

Opmerking verdient nog dat de omstandigheid dat het hof het bestreden arrest heeft gewezen in een andere samenstelling dan waarin het bij arrest van 19 december 2013 de zaak heeft verwezen, te dezen niet van belang is. Evenmin is van belang dat de verdachte niet-ontvankelijk is verklaard in zijn cassatieberoep tegen dit arrest van 19 december 2013.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en

afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-10-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:2801

Zaaknummer: 16/03052

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Wetsartikelen: 415 Sv, 348 Sv, 358 Sv en 422 Sv

RECHTSPRAAK

OM klaagt terecht over het niet-ontvankelijkheidsoordeel van het hof.

Het middel richt zich tegen het oordeel van het hof dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging.

Bij de beoordeling van het middel moet worden vooropgesteld dat in artikel 167 lid 1 Sv aan het Openbaar Ministerie de bevoegdheid is toegekend zelfstandig te beslissen of naar aanleiding van een ingesteld opsporingsonderzoek vervolging moet plaatsvinden. De beslissing van het Openbaar Ministerie om tot vervolging over te gaan leent zich slechts in zeer beperkte mate voor een inhoudelijke rechterlijke toetsing, in die zin dat slechts in uitzonderlijke gevallen plaats is voor een niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging op de grond dat het instellen of voortzetten van die vervolging onverenigbaar is met beginselen van een goede procesorde (vgl. HR 6 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX4280, NJ 2013/109).

Zo'n uitzonderlijk geval doet zich voor wanneer de vervolging wordt ingesteld of voortgezet nadat door het Openbaar Ministerie gedane, of aan het Openbaar Ministerie toe te rekenen, uitlatingen (of daarmee gelijk te stellen gedragingen) bij de verdachte het gerechtvaardigde vertrouwen hebben gewekt dat hij niet (verder) zal worden vervolgd. Aan uitlatingen of gedragingen van functionarissen aan wie geen bevoegdheden in verband met de vervolgingsbeslissing zijn toegekend, kan zulk gerechtvaardigd vertrouwen dat (verdere) vervolging achterwege zal blijven evenwel in de regel niet worden ontleend (vgl. HR 8 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW5002).

Een uitzonderlijk geval als zojuist bedoeld doet zich ook voor wanneer de vervolging wordt ingesteld of voortgezet terwijl geen redelijk handelend lid van het Openbaar Ministerie heeft kunnen oordelen dat met (voortzetting van) de vervolging enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang gediend kan zijn. In het geval van een zodanige, aperte onevenredigheid van de vervolgingsbeslissing is de (verdere) vervolging onverenigbaar met het verbod van willekeur. Aan het oordeel dat het Openbaar Ministerie om deze reden in de vervolging van een verdachte niet-ontvankelijk moet worden verklaard, dienen zware motiveringseisen te worden gesteld (vgl. HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:7, NJ 2013/563).

Met de overweging 'dat het openbaar ministerie na afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet tot de (voortzetting van de) vervolgingsbeslissing heeft kunnen komen' heeft het hof de onder 2.3 weergegeven maatstaf miskend. In het bijzonder blijkt uit de beslissing van het hof niet dat het heeft getoetst of geen redelijk handelend lid van het Openbaar Ministerie heeft kunnen oordelen dat met (voortzetting van) de vervolging enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang gediend kon zijn, zodat sprake zou zijn van een zodanige, aperte onevenredigheid van de vervolgingsbeslissing dat de (verdere) vervolging onverenigbaar is met het verbod van willekeur. In aanmerking genomen dat het hof heeft geoordeeld 'dat bedreiging van een reclasseringswerker die haar werk komt doen een ernstig feit is en dat zulke personen speciale bescherming genieten zodat een vervolging voor een dergelijk feit op zichzelf voor de hand zou kunnen liggen', kan ook niet worden aangenomen dat in het onderhavige geval enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang ontbreekt.

Opmerking verdient nog dat ook in een geval als het onderhavige niets eraan in de weg staat dat de strafrechter bij de beantwoording van de in artikel 350 Sv bedoelde vragen, waaronder de vraag of – ingeval geen toepassing wordt gegeven aan artikel 9a Sr – de verdachte een straf of maatregel moet worden opgelegd, en zo ja welke, rekening houdt met factoren als de consequenties van de vervolging voor de gezondheid van de verdachte en het tijdverloop sinds het ten laste gelegde feit. Van een niet-ontvankelijkheid in de strafvervolging op grond van uitzonderlijke omstandigheden, de persoon van de verdachte betreffende, kan echter slechts sprake zijn indien die omstandigheden meebrengen dat geen redelijk handelend lid van het Openbaar Ministerie heeft kunnen oordelen dat met (voortzetting van) de vervolging enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang gediend kon zijn.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-10-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:2795

Zaaknummer: 16/04791

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Wetsartikelen: 167 Sv

RECHTSPRAAK

Door de beslissing van de strafrechter omtrent het beslag in de strafzaak tegen klager kan op het klaagschrift geen (andersluidende) beslissing meer volgen en is klager in cassatie niet-ontvankelijk.

Het cassatieberoep is gericht tegen een beschikking van de Rechtbank Gelderland, zittingsplaats Zutphen, van 16 juni 2016 waarbij een klaagschrift van de klager, voor zover strekkende tot teruggave van een geldbedrag van € 17.100, ongegrond is verklaard.

Bij de stukken van het geding bevindt zich een afschrift van het vonnis van de Rechtbank Gelderland, zittingsplaats Zutphen, van 19 juli 2017 in de strafzaak tegen de klager. Dit vonnis houdt, voor zover hier van belang, in: ‘Teruggave inbeslaggenomen goederen aan verdachte, te weten: EUR 17.100,00 (zeventienduizend éénhonderd euro).’

Deze beslissing omtrent het beslag in de strafzaak betekent dat de klager, die teruggave heeft verzocht van het in beslag genomen geldbedrag ten aanzien waarvan inmiddels bij voormeld vonnis is beslist, geen belang meer heeft bij het beroep tegen voormelde beschikking waarbij het klaagschrift ongegrond is verklaard. De klager dient daarom in het cassatieberoep niet-ontvankelijk te worden verklaard. In de bestreden beschikking is immers naar zijn aard een beslissing gegeven in afwachting van het oordeel van de strafrechter dienaangaande. Door diens beslissing omtrent het beslag in de strafzaak tegen de klager kan op het klaagschrift geen (andersluidende) beslissing meer volgen.

De Hoge Raad verklaart de klager niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-10-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:2800

Zaaknummer: 16/04427

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht dat het OM in strijd met het ne bis in idem-beginsel, specifiek artikel 68 lid 3 Sr, heeft gehandeld.

Het middel, dat opkomt tegen de verwerping door het hof van het onder 2.2 weergegeven verweer, bevat onder meer de klacht dat het hof het bepaalde in artikel 68 lid 3 Sr, artikel 54 SUO en artikel 50 Handvest heeft miskend door de brief van de 'Scottish Environment Protection Agency' (hierna: SEPA) van 1 december 2011 aan de verdachte, inhoudende een 'final warning', niet aan te merken als – kort gezegd – een beslissing die op grond van genoemde bepalingen in de weg staat aan vervolging in Nederland ter zake van hetzelfde feit.

Het hof heeft blijkens zijn onder 2.2 weergegeven overwegingen vastgesteld dat SEPA naar aanleiding van een controle van containers op 30 september 2011 de verdachte een schriftelijke waarschuwing heeft gegeven in verband met een geconstateerde overtreding, inhoudende dat een toekomstige overtreding van de wetgeving zal leiden tot het indienen van een rapport bij de 'Procurator Fiscal' en dat alsdan strafvervolging zal worden aanbevolen. Daarin ligt tevens als niet onbegrijpelijke vaststelling van het hof besloten dat niet SEPA, maar de 'Procurator Fiscal' de tot vervolging bevoegde instantie is ter zake van de geconstateerde overtreding.

Voor zover de klacht ertoe strekt te betogen dat het hof het bepaalde in artikel 68 lid 3 Sr heeft miskend, faalt het. Dat voorschrift is immers, naar het hof terecht heeft geoordeeld, niet van toepassing, omdat te dezen niet sprake is van de voldoening aan een voorwaarde, door de bevoegde autoriteit gesteld ter voorkoming van strafvervolging.

Het hof heeft evenmin blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting met betrekking tot het bepaalde in artikel 54 SUO, in aanmerking genomen dat naar het kennelijke oordeel van het hof de brief van SEPA, inhoudende een 'final warning', niet kan gelden als een beslissing van een autoriteit die tot taak heeft in de desbetreffende nationale rechtsorde deel te nemen aan de rechtsbedeling in strafzaken en die de strafvervolging definitief beëindigt, zoals bedoeld in punt 39 van het onder 3.2 geciteerde arrest. Op diezelfde grond kan ook de klacht voor zover deze betrekking heeft op artikel 50 Handvest, niet slagen (vgl. HvJ EU 27 mei 2014, zaak C-129/14, ECLI:EU:C:2014:586, punt 59 (*Spacic*)).

Het middel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-10-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:2796

Zaaknummer: 16/01180

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: M.J. van Dam

Wetsartikelen: 68 Sr, 54 SUO en 50 Handvest EU

RECHTSPRAAK

Falende klacht omtrent medeplegen.

Het middel klaagt over het bewezenverklaarde medeplegen.

In de arresten HR 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, NJ 2015/390, HR 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:718, NJ 2015/395 en HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven, in het bijzonder gericht op de afbakening tussen medeplegen en medeplichtigheid. Voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Een en ander brengt mee dat indien het ten laste gelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), op de rechter de taak rust om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip.

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof onder meer het volgende vastgesteld. De verdachte heeft in de periode voor 21 februari 2013 de plaats van de aanslag en de te gebruiken routes meermalen verkend. Op 19 februari 2013 heeft de verdachte in de omgeving van die plaats de persoon opgehaald die een gestolen motorscooter had weggezet, welke kennelijk bestemd was voor gebruik bij de aanslag. Op 20 februari 2013 heeft hij van [betrokkene 1] diens auto geleend. Op 21 februari 2013 heeft de verdachte met die auto zijn mededader in de directe omgeving van de plaats van het schietincident gebracht, aldaar gewacht en de mededader na het schietincident daar vandaan weggebracht. Kort daarna heeft de verdachte die auto teruggebracht naar die [betrokkene 1].

Het oordeel van het hof dat de bijdrage van de verdachte aan het bewezenverklarde delict van voldoende gewicht is en dat derhalve sprake is geweest van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking tussen de verdachte en zijn mededader geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is, gelet op hetgeen het hof heeft vastgesteld over de intensiteit van de samenwerking en de bijdrage van de verdachte in de vorm van verscheidene gedragingen voorafgaand, tijdens en na het bewezenverklarde feit, toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Voorts doet de Hoge Raad in deze zaak waarin de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt, uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van negen jaren.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze acht jaren en zes maanden behoort en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-10-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:2799

Zaaknummer: 16/02993

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: A.G. van den Biezenbos

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

Onderzoek aan het lichaam of aan kleding als bedoeld in artikel 9 Opiumwet?

Het middel komt op tegen het oordeel van het hof dat te dezen sprake is geweest van een onderzoek aan de kleding. Het voert daartoe aan dat onbegrijpelijk is het oordeel van het hof dat het bevel, dat aan de verdachte was gegeven om zijn onderbroek uit te trekken, 'is gedaan met het oog op en dus was gericht op het onderzoek van die onderbroek en derhalve niet (mede) was gericht op het doen van een onderzoek aan het lichaam van de verdachte'.

Blijkens zijn onder 2.2.3 weergegeven overwegingen heeft het hof vastgesteld dat de verdachte zich op verzoek van een opsporingsambtenaar heeft ontdaan van zijn bovenkleding, dat de opsporingsambtenaar de verdachte heeft gesommeerd ook zijn onderbroek uit te trekken, omdat de opsporingsambtenaar een vierkantvormig voorwerp in de onderbroek van verdachte zag zitten, en dat de opsporingsambtenaar vervolgens zag dat de verdachte een zwart etui tussen zijn benen geklemd hield. Op grond van een en ander heeft het hof geoordeeld dat de sommatie van de opsporingsambtenaar aan de verdachte om de onderbroek uit te trekken, is gedaan met het oog op en dus was gericht op het onderzoek van die onderbroek en derhalve niet (mede) was gericht op het doen van een onderzoek aan het lichaam van de verdachte. Dit oordeel is niet onbegrijpelijk en evenmin ontoereikend gemotiveerd (vgl. HR 23 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ8248, NJ 2013/267).

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-10-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:2794

Zaaknummer: 15/05671

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: E.H. Bokhorst

Wetsartikelen: 9 Opiumwet